

प्रमुख अतिथि एवं माननीय सांसद श्री डिग बहादुर लिम्बुज्यू,
विशेष अतिथि श्रीमान् स्थानीय विकास अधिकारीज्यू,
साविक लेटाड तथा भोगटेनी गाविसका पूर्व अध्यक्षज्यूहरु तथा सबै पूर्व जनप्रतिनिज्यूहरु,
नगरपालिका स्थित विभिन्न राजनीतिक दलका प्रमुख एवं प्रतिनिधिज्यूहरु,
सम्पूर्ण सरकारी कार्यलय तथा गैर सरकारी संघ संस्थाका प्रमुख एवं प्रतिनिधिज्यूहरु,
सुरक्षा निकायका प्रमुख एवं प्रतिनिधिज्यूहरु,
नगरविकास समितिका अध्यक्ष ज्यू,
क्याम्पस, उच्च मा.वि. लगायत विभिन्न विद्यालयका प्रमुख, प्राचार्य तथा प्रधानअध्यापक ज्यूहरु,
वडा नागरिक मंचका संयोजकज्यूहरु,
सामुदायिक वन उ. महासंघ जिल्ला महासंघ मोरङका अध्यक्ष तथा सम्पूर्ण सामुदायिक वनका
प्रतिनिधिज्यूहरु
लेटाड व्यापार प्रबन्ध समितिका अध्यक्ष तथा सम्पूर्ण उद्योगी व्यापारी महानुभावहरु,
सहकारी संस्थाका प्रमुख तथा प्रतिनिधि ज्यूहरु,
पत्रकार महानुभावहरु,

नगरपालिकाका कर्मचारी साथिहरु तथा उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरु,
लेटाडभोगटेनी नगरपालिकाको दोस्रो नगरपरिषदद्वारा पारित आ.ब. ०७३/७४ को बजेट, नीति,
कार्यक्रम तथा योजनाहरु यहाँहरु माझ प्रस्तुत गर्न पाउंदा अत्यन्तै गौरवान्वित महसुस भएको छ ।
आजको यो महत्वपूर्ण दिनमा म विभिन्न समयमा यो देशको राजनीतिक तथा सामाजिक परिवर्तनको
लागि आफ्नो अमूल्य जीवन आहुती दिनु हुने महान् शहिदहरुको सम्झना गर्दै उहाँहरु प्रति हार्दिक
श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु ।

स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ को दफा ७२ बमोजिम नेपाल सरकारले निश्चित मापदण्ड पुरा
भएका स्थानहरुलाई नगरपालिका घोषणा गर्न सक्ने प्रावधान छ । यसै अनुरूप मिति : २०७१/०८/१६
गते नेपाल भरीका विभिन्न ६१ नगरपालिका संगै साविकका लेटाड र भोगटेनी गाउँ विकास
समितिहरुलाई समेटेर नेपाल सरकारद्वारा घोषणा गरिएको यस नगरपालिका भौगोलिक विविधताका
साथै सांस्कृतिक, भाषिक र जातीय विविधताले भरिपूर्ण छ । यो विविधता हाम्रो चिन्तारी हो, विकास र
सामाजिक एकताको आधार पनि हो । भौगोलिक, धार्मिक, सांस्कृतिक, भाषिक र जातीय विविधता, यस
नगरपालिका क्षेत्रमा अवस्थित सुनाखरीको राजधानी साथै धिमाल जातिको उद्गम स्थलको रुपमा
चिनिने राजारानी पर्यटकीय क्षेत्र, गुवाबारी डाँडाको रमणीयता, साग्मा डाँडा लगाएतका अति
आनन्ददायी स्थानहरुको प्रचार प्रसार गरी स्वदेशी तथा विदेशी पर्यटकको लागि आकर्षक र रमणीय
स्थलको रुपमा विकास गर्न सकिने सम्भावना, नगरपालिकाले व्यापक रुपमा वृद्धि गर्न सक्ने आन्तरिक
श्रोतको सम्भावना, संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयको अनुदान साथै विभिन्न विकास
साभेदारहरुबाट हुन सक्ने लगानीले गर्दा यस नगरपालिकाले निकट भविष्यमै भौतिक, आर्थिक तथा
सामाजिक विकासमा फड्को मार्न सक्ने निश्चित छ । भर्खर मात्र जनताद्वारा निर्वाचित प्रतिनिधिहरुबाट

नयाँ संविधानको निर्माण भई विकासका नयाँ सम्भावनाहरूको उदय हुनुले पनि यस क्षेत्रको चौतर्फी विकास हुन सक्ने सम्भावना छ ।

चिसाइखोला लगाएत अन्य खोलाहरूले वर्षेनी गर्ने खेतियोग्य जमिनको कटान तथा खोला कै कारण झण्डै वर्षको तीन महिना आवागमनमा सिर्जना हुने अवरोध, भौगोलिक विकटता, जनताको व्यापक आवश्यकताका बीच सिमित श्रोत साधन, देशमा देखिएको राजनीतिक अस्थिरता, योजना संचालनको प्रकृत्यामा देखिन थालेका अनियमितता, विकासको प्रतिफल समान रूपले वितरण गर्नमा कठिनाई जस्ता विषयहरू नगरपालिकाको विकासमा चुनौतिको रूपमा देखिएका छन् ।

स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ को प्रस्तावनामा उल्लेखित प्रावधान अनुरूप विकेन्द्रीकरणको माध्यमद्वारा सार्वभौमसत्ता सम्पन्न जनतालाई शासन प्रकृत्यामा अधिकाधिक रूपमा सम्मिलित हुने अवसर जुटाउने, आफ्नो क्षेत्रको विकासको लागि साधनको परिचालन, विनियोजन र विकासको प्रतिफलको सन्तुलित तथा समान वितरणमा सामाजिक समानता ल्याउने कार्यमा जनजाति, आदिवासी, दलित र सामाजिक तथा आर्थिक दृष्टिकोणले पछाडिएका वर्ग समेतका समग्र जनताको सहभागिता अभिवृद्धि गर्ने, योजनाहरूको तर्जुमा र संचालन गर्न आवश्यक जिम्मेवारी र अधिकार स्थानीय स्तरमा नै प्रदान गरी जवाफदेही बन्न सक्ने स्थानीय निकायहरूको संस्थागत विकास गर्ने, स्थानीय नेतृत्वको विकास गरी जनताको दैनिक आवश्यकता र जनजीवनलाई असर पार्ने विषयहरूमा निर्णय गर्न सक्ने स्थानीय स्वायत्त शासन पद्धतिको विकास गर्ने कार्यका लागि स्थानीय सरकारको रूपमा स्थानीय निकायहरू गठन भएका हुन्छन् । स्थानीय सरकार जनताको नजिकको सरकार हो । केन्द्रीय सरकार कति प्रभावकारी र कामयवी छ सो कुरा स्थानीय सरकारको प्रभावकारीताको कसीमा नै थाहा पाउन सकिन्छ । त्यसैले स्थानीय सरकारको रूपमा स्थापित निकायहरूको क्षमता र कार्यसम्पादन स्तर उचो हुनु जरुरी छ ।

स्थानीय निकायहरू विकेन्द्रीकरणको सर्वमान्य सिद्धान्त तथा स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, नियमावलीको भावना अनुसार जनप्रतिनिधिबाट परिचालन हुनु पर्नेमा, आज मुलुक विगत लामो समयदेखि जनप्रतिनिधिविहीन रहेको तथा जनप्रतिनिधिको जिम्मेवारी र अधिकार पनि कार्यकारी अधिकृतबाटै बहन गर्नु पर्ने स्थिति रहेको कारणले आज लेटाडभोगटेनी नगरपालिकाको दोस्रो नगर परिषद्बाट पारित नीति, कार्यक्रम र बजेट मैले प्रस्तुत गर्नु परिरहेको व्यहोरा यहाँहरू सामु अवगतै छ । ०६२/६३ को आन्दोलन पछि स्थानीय निकाय संचालन गर्न नेपाल सरकारद्वारा गठित सर्वदलीय संयन्त्र पनि खारेज भई सकेको अवस्थामा नगरपालिकाबाट जनपक्षिय निर्णय होस् र नगरपालिकाको कृत्याकलापले नगरवसीको अधिकतम हित होस् भन्ने हेतुले हामीले समय समयमा सर्वदलीय/सर्वपक्षीय बैठक आयोजना गरी त्यसबाट प्राप्त सुझाव र मार्गदर्शनलाई आत्मसाथ गरी कार्य गर्दै आएका छौं । नगरपालिकाले आयोजना गरेका बैठकहरूमा सबै राजनीतिक दल तथा सम्बद्ध सरोकारवालाहरूको तर्फबाट सक्रिय उपस्थिती र गहन सुझाव र मार्गदर्शन प्राप्त भएको छ । यस्ता सर्वदलीय/सर्वपक्षीय बैठकहरूमा बहुमत र अल्पमतमा विभाजित नभई सधैं सहमति र सौहार्द्रतामा निर्णय हुने गरेको विषय प्रशंसनीय र अनुकरणीय छ । राजनीतिक दल तथा सम्बद्ध सरोकारवालाहरूको यो सदासयता नगरको

विकासमा थप कोषे ढुङ्गा सावित हुने देखिएको छ । यस्तो अभ्यासलाई निरन्तरता दिनको लागि पनि म सम्बन्धित सबैमा आग्रह गर्दछु ।

जनताको विकास प्रतिको अधिक इच्छा शक्तिलाई एकैपटक सम्बोधन गर्न नसकिएको कारणले गर्दा उत्पन्न हुने असन्तुष्टि, कतिपय अवस्थामा कर्मचारीद्वारा संचालित स्थानीय निकायहरु प्रति जनताको विश्वास र अपनत्वको कमी, सिमित श्रोत साधन, भौगोलिक विकटता जस्ता समस्या र चुनौतिका बावजुद पनि बढी भन्दा बढी स्थानीयवासीको मन जित्ने र सबै नगरवासीलाई विकासको प्रतिफल समानुपातिक र समन्यायिक तरिकाले वितरण गर्न सकियोस् भन्ने कुरामा नगरपालिका सधैं सचेत छ र प्रयासरत छ । जनताद्वारा निर्वाचित प्रतिनिधि विहिन अवस्थामा पनि आज यस नगरपालिकाको दोस्रो नगरपरिषदद्वारा पारित बजेट, नीति, तथा कार्यक्रम (नगर विकास योजना) यहाँहरु माझ प्रस्तुत गरी रहँदा सिमित श्रोत र साधनका बावजुद नगरवासीका आवश्यकता र मागहरुलाई उचित संबोधन गर्ने भरमग्दुर प्रयत्न गरिएको कुरा अनुरोध गर्न चाहान्छु ।

स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५, स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली, २०५६, स्थानीय निकाय श्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०६९, न्यूनतम शर्त तथा कार्यसम्पादन मापन कार्यविधि, २०६६ लगाएत स्थानीय निकायलाई नियमन गर्न बनेका कानूनहरुको पालना गरी सोही अनुरूप जनताको हितलाई ध्यानमा राखी हामी कार्यसम्पादन गर्दै आएका छौं । यसका लागि सबै क्षेत्र, वर्ग, तहत्पकाबाट भरपुर सहयोग पनि प्राप्त गर्दै आएका छौं ।

गत आर्थिक वर्षमा साविक गाविसहरुको मात्र बजेट परिचालन गर्नुपर्ने भएकोले भौतिक विकासमा देखिने गरी केही कृयाकलाप गर्न नसकिए पनि यस नगरपालिकाको गठन भएको भर्खर एक वर्ष मात्र व्यतित भएको अवस्थामा पनि संरचनागत र प्रकृयागत रूपमा धेरै परिवर्तनहरु देखा परि सकेका छन् । प्रगतिशिल करको रूपमा चिनिएको र प्रायः धेरै नगरपालिकाहरुले अबलम्बन गरी सकेको एकिकृत सम्पत्ति कर प्रणालीको शुरुवात, केही कर्मचारीहरु करार सेवामा लिने कार्य, वडा नं. ८ नेपाल टेलिकमको उत्तर तर्फ भूकम्प सुरक्षात्मक भवनको नमूना निर्माण हुनु, योजना अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समिति लगाएत विभिन्न अति आवश्यकीय समितिको गठन र क्रियाशिलता, फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि टिपर खरिद, कार्यालय प्रयोजनको लागि जीप खरिद, नक्सापास गरी घर निर्माण गर्ने व्यवस्थाको थालनी, स्थानीय शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रमको सहयोगमा नगर स्तरीय सडक गुरु योजना निर्माण प्रकृयाको थालनी, यही नगरपालिका कार्यालय परिसरको दक्षिण तर्फको भवन हटाई नयाँ कार्यालय भवन निर्माणको प्रकृया थालनी हुनु, नागरिक सचेतना केन्द्रहरुलाई जीविकोपार्जको लागि व्यवसायिक किसिमका कृयाकलापमा आवद्ध गराईनु, नगरपालिकाको राजस्व प्रणालीलाई Computerized गरिएको जस्ता कृयाकलापहरु नगरपालिका गठन भए पछिका उल्लेख्य उपलब्धिहरुको रूपमा लिन सकिन्छ । उमेरले नयाँ नगरपालिका भए पनि प्रकृया, संरचना र विकासको दृष्टिकोणले छिट्टै पुरानो बनाउने हाम्रो प्रयास सधैं जारी रहनेछ ।

आदरणीय महानुभावहरु,

अब म यस नगरपालिकाले आगामी आ.व. ०७३/७४ को लागि लिने नीति तथा कार्यक्रम यहाँहरु माझ प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहान्छु –

यस नगरपालिकाको सर्वाङ्गिक विकासको लागि यसै दोस्रो नगरपरिषदद्वारा “उत्तरी मोरङको शान : सुन्दर, हरियाली, पर्यटकीय नगर निर्माण हाम्रो अभियान” भन्ने नारा तय गरिएको छ ।

१. सडक यातायात तथा तटबन्धन तर्फ :

- नगर क्षेत्र भित्रका प्रमुख सडकहरूलाई मर्मत सम्भार गरि बाह्रै महिना यातायात संचालन हुने बनाउन प्राथमिकता दिईने छ, । अन्य सरोकारवाला निकायहरु संग आवश्यक समन्वय गर्नुका साथै मर्मत सम्भार कोषको रकममा वृद्धि गरि मर्मत सम्भार कार्यलाई थप व्यवस्थित बनाईने छ ।
- संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, नगरपालिका र स्थानीय जनताको समेत सहभागितामा मन्त्रालयबाट प्राप्त हुने जनसहभागितामा आधारित योजनाहरूलाई भरसक पक्की संरचना निर्माण हुने वा कालोपत्रे गर्ने सडक योजनाहरूमा लगानी गरी आगामी तीन वर्ष भित्रै नगरक्षेत्र भित्रका मुख्य सडकहरु पक्की बनाउने कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- स्थानीय इलाका प्रहरी कार्यालय, ट्राफिक प्रहरी, यातायात व्यवसायी र स्थानीयवासी समेतको सहयोगमा सडकहरूलाई व्यवस्थित र आवागमनको दृष्टिले सहज बनाईनेछ ।
- वडा नं. ८ मा रहेको लेटाड बसपार्कलाई व्यवस्थित गर्ने कार्य अघि बढाईनेछ ।
- नगर भित्रका कच्ची तथा छोटो दुरीका सडकहरूलाई पनि प्राथमिकतासाथ मर्मत कार्यको लागि बजेट विनियोजन गरिएको छ । सडक नपुगेको स्थानमा सडक पुऱ्याउने कार्यलाई पनि प्राथमिकता दिइएको छ । यस्ता योजनाहरूलाई भावी दिनमा पनि निरन्तरता दिईनेछ ।
- चिसाइखोला लगायत अन्य खोलाहरूको कटान रोक्नको लागि प्रभावकारी योजना तथा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । उक्त खोलाहरूमा पक्की पुल निर्माण गरी आवतजावतलाई सहज बनाउन सम्बन्धित निकायसंग समन्वय तथा अनुरोध गरिनेछ ।
- नगर भित्रमा सडकहरु निर्माण र व्यवस्थापनलाई बैज्ञानिक र दिगो बनाउनको लागि यसै आर्थिक वर्षमा नगर स्तरीय सडक गुरु योजना (MTMP) निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
- लेटाड –कानेपोखरी सडकको निरन्तर मर्मत संभारको व्यवस्था गर्न सम्बन्धित सरोकारवालाहरु संग सहकार्य र समन्वय गरिनेछ ।

२. विद्युत तर्फ :

- विद्युत नपुगेका विभिन्न वडाका बस्तीहरूमा नेपाल विद्युत प्राधिकरणसंग समन्वय गरी विद्युतीकरणको कार्य अगाडि बढाईने छ ।
- लेटाडभोगटेनी नगर क्षेत्रका मुख्य बजार क्षेत्रमा यही आर्थिक वर्षमा स्थानीयवासी समेतको सहभागितामा सडक वत्त व्यवस्थापनको कार्य थालनी गरिनेछ ।

३. पर्यटन तथा संस्कृति तर्फ :

- नगर क्षेत्र भित्रका आकर्षक पर्यटकीय गन्तव्य को पहिचान, प्रबर्द्धन र विकासको लागि गुरुयोजना निर्माणको गर्ने थालनि गरिने छ ।
- जिल्ला विकास समिति, मोरङ र स्थानीयवासी समेतको सक्रियतामा लेटाडभोगटेनी नगरपालिका वडा नं. ४ मा संचालनमा रहेको होम स्टे कार्यक्रमलाई अझ प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्न नगरपालिकाको तर्फबाट पनि सहयोग गरिनेछ । यस नगरपालिकाको महत्वपूर्ण पर्यटकीय धरोहरको रुपमा रहेको राजारानी क्षेत्रलाई नगर विकास कोष, संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डायन मन्त्रालय समेतको सहकार्यमा बृहत गुरु योजना निर्माण

गरी विकास र प्रचार प्रसार गरिनेछ । राजारानी क्षेत्रमा सामुदायिक विकास मंच, नेपाल तथा अन्य सरकारी तथा गैर सरकारी निकायहरूको सहयोग र सहकार्यमा अन्तर धार्मिक शान्ति पार्क निर्माण गर्ने कार्यको लागि बृहत परियोजना प्रस्ताव तयार गरिनेछ । स्थानीय संघ संस्था संगको समन्वयमा हरेक वर्ष वैशाख २ गते राजारानीमा लाग्ने मेलालाई व्यवस्थित गर्ने कार्य गरिनेछ ।

- गुर्धुमडाँडा, कालिपोखरी, किसे भरना जस्ता पर्यटकीय महत्व बोकेका स्थानहरूको विकास र प्रचार प्रसार गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिईनेछ साथै स्थानीय मठ, मन्दिर, देवालय, शिवालय, चर्च, गुम्बा साथै विभिन्न धर्मका धार्मिक स्थलको विकास र संरक्षणको लागि स्थानीयवासी संग सहकार्य गरी अधि बढिनेछ ।
- विभिन्न जातजातिहरूको साँस्कृतिक भाँकीको संरक्षण र विकासमा सहयोग गरिनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रमा साना ठुला पार्क निर्माण गरी नगरपालिकाको Beautification गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।
- विभिन्न जातजातिका समाधि स्थल तथा दाहा संस्कार स्थानको व्यवस्थापन गर्नको लागि उचित व्यवस्था गरिने छ ।

४. कृषि, वन तथा वातावरण तर्फ :

- कृषि क्षेत्रलाई व्यवसायीकरण र विविधिकरण गर्ने कार्यलाई सहयोग पुग्ने किसिमका क्रियाकलापहरू संचालन गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्रमा गठन भएका कृषि संग सम्बन्धित सहकारी संघ संस्थाहरूको सञ्जाल निर्माण गरी क्रियाशिल बनाईनेछ ।
- लेटाडभोगटेनी न.पा. ११ मा निर्माण भएको कृषि उपज संकलन केन्द्रलाई तत्काल संचालनमा ल्याउनको लागि सम्बद्ध संस्थाहरू संग छलफल भई रहेकोले सो भवन प्रयोजन अनुसार तत्काल संचालनमा आउने विश्वास लिएको छु, त्यसरी संचालनमा आउन नसकेमा उक्त भवनको स्वामित्व नगरपालिकामा ल्याई तत्काल संचालनको पहल गरिनेछ ।
- सिंचाई सुविधा नपुगेको खेतियोग्य जमिनलाई सिंचाई सुविधा पुऱ्याउन योजना संचालन गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्रमा उपलब्ध खाली जग्गामा बृक्षारोपण गरी विरुवा हुर्काउने कार्यको लागि जिल्ला वन कार्यालय, सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरू तथा अन्य सम्बद्ध सरोकारवालाहरू संग समन्वय गरिनेछ ।
- जलवायु परिवर्तन अनुकुलन लाई सहयोग पुग्ने किसिमका विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- जथाभावी मासु काट्ने र बेच्ने प्रवृत्ति स्थानीय बजारहरूमा देखिएकोले त्यसलाई निरुत्साहित गरी स्वस्थ प्रकृतिको मासु खान पाउने उपभोक्ताको अधिकारलाई सुनिश्चित गर्नको लागि मासु पसल संचालनको मापदण्ड निर्धारण गरि कडाईका साथ लागु गरिने छ ।
- बाक्लो वस्ती भएको स्थानमा अव्यवस्थित तरिकाले निर्माण भई संचालन गरेका सुंगुरका खोर तथा वातावरणलाई असर गर्ने गरी निर्माण भएका अन्य पशु पंक्षिका बासस्थानहरू तत्काल हटाउने कार्य अधि बढाइनेछ ।
- वातावरणमैत्री स्थानीय शासन पद्धती लागू गर्नको लागि संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयमा प्रस्ताव पेश गरिनेछ ।

- सम्बन्धित सरोकारवाला व्यक्ति तथा संघ संस्था संग समन्वय गरि लेटाडभोगटेनी नगरपालिकामा प्लाष्टिक भोला प्रयोगलाई निरुत्साहीत गर्दै प्लाष्टिक भोला प्रयोग निषेध गरिनेछ ।
- वातावरण संरक्षणका लागि वातावरण संरक्षण विशेष कोष खडा गरिने छ । यस कोषमा रकम जम्मा गर्ने व्यवस्था गरेको छु ।

५. शिक्षा र खेलकूद तर्फ :

- लेटाडभोगटेनी नगरपालिका क्षेत्र भित्रको समग्र शिक्षा प्रणालिलाई सबै सरोकारवालाहरुको सहयोग प्राप्त गरी व्यवस्थित गर्न नगर शिक्षा योजनाको निर्माण गर्न पहल गरिनेछ ।
- विद्यालय जाने उमेर पुगेका बालबालिकाहरुलाई विद्यालय सम्म पहुँच पुऱ्याउन नेपाल सरकारले संचालन गरेका विद्यालय भर्ना अभियान तथा बाल शिक्षा कार्यक्रमलाई जिल्ला शिक्षा कार्यालय संग समन्वय गरी यस नगर क्षेत्रमा अझ प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- नगरपालिकामा एउटा रंगशाला निर्माण गर्ने कार्यको लागि सम्भावित श्रोत पहिचान गरिनेछ भनें नगर क्षेत्रमा रहेका खेलमैदानको विकास गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिईनेछ । विभिन्न खेलकूद प्रतियोगिताको लागि नगर स्तरीय टिम बनाउने कार्यको थालनी गरिनेछ ।
- लेटाड क्याम्पसको व्यवस्थापन लागि समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।

● ६. लक्षित समूह कार्यक्रम

महिला :

- समाजमा देखिने महिला हिंसाका घटनाहरुलाई कम गर्न विभिन्न विद्यालयहरुमा केन्द्र बनाई सचेतना कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । स्वास्थ्य संस्थालाई महिलामैत्री बनाउने कार्यको लागि सहयोग गरिनेछ भनें महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकालाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- आर्थिक, सामाजिक रुपमा पछाडि परेका महिलाहरुलाई निर्णायक तहमा ल्याउनको लागि भौतिक तथा सामाजिक विकासका क्रियाकलापहरु संचालन गरिनेछ ।

सबै जात जातिका आर्थिक रुपमा बिपन्न तथा आर्थिक एवं सामाजिक रुपमा पिछडिएका बर्ग दलित, आदिवासी/जनजाति, भिन्न क्षमता भएका व्यक्तिहरु, जेष्ठ नागरिक, मधेसी, मुस्लीम, पिछडा बर्ग, यौनिक तथा लैंगिक अल्प संख्यक लगायत अन्य पिछडिएको बर्ग :

- चेतनाको कमिको कारण विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी कार्यालय सम्म पहुँच नपुगेका विपन्न वर्गको लागि विद्यमान ऐन तथा नीति नियम सम्बन्धि अभिमुखिकरण तालिम कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- यस आर्थिक वर्षमा वडा नं. १ र ११ मा नागरिक सचेतना केन्द्रको स्थापना गरी जनचेतनाका क्रियाकलापहरु प्रभावकारी रुपमा संचालन गरिनेछ ।
- दलित वर्ग लागएत सबै लक्षित वर्गहरुको जिवनस्तरमा सुधार ल्याउन जनचेतनाका क्रियाकलापलाई आय आर्जन संग आवद्ध गरी कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- जेष्ठ नागरिक एवं वृद्ध वृद्धाहरुका वृद्ध चौतारी निर्माणमा सहयोग गरिने छ । वृद्ध चौतारीमा सबै उमेर समूहका व्यक्तिहरु महिनामा कम्तिमा एक पटक जम्मा भई अनुभव तथा सिकाईहरु साटासाट गर्ने वातावरण निर्माण गरी अन्तर पुस्ता असमझदारी कम गर्ने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । नगर भित्रका जेष्ठ नागरिकका लागि सम्मान कार्यक्रम गरिने छ ।

- अपांगता भएका व्यक्तिहरुको लगत अद्यावधिक गरी सामाजिक सुरक्षाका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- सबै लक्षित वर्गको बजेट तथा कार्यक्रम सभ्रान्त वर्गको हातमा पर्न सक्ने जोखिमलाई कम गर्न सावधानी अपनाईनेछ ।

बालबालिका तर्फ :

- नगर क्षेत्र भित्रका सबै विद्यालयमा बालक्लब गठन गर्ने कार्य यसै अर्थिक बर्षमा पुरा गरिनेछ । सबै बालक्लबहरु समेटेर बाल संजाल निर्माण गरी क्रियाशिल बनाई बालबालिकाको हितमा परिचालन गरिनेछ ।
- बाल उद्दान निर्माणको लागि संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय संग बजेट माग गरी योजना संचालन गरिनेछ ।
- बालबालिका लक्षित कार्यक्रम छनौट गर्दा बालबालिकाकै मागमा आधारित योजनाहरु छनौट गरिएका छन्, यी कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयबाट बालबालिकाहरुले नै अधिकतम लाभ पाउने गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- बालमैत्री स्थानीय शासन लागू गरी बालमैत्री नगरपालिका निर्माण गर्ने कार्यको थालनी गरिनेछ । नगर क्षेत्रमा संचालित बाल विकास केन्द्रहरुको प्रभावकारी संचालनको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।

७. सामाजिक सुरक्षा तथा सामुदायिक विकास तर्फ :

- नेपाल सरकारले व्यवस्था गरेको सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई समयमा नै लक्षित वर्ग सम्म पुग्ने गरी वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ, सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई पारदर्शी बनाईने छ भने नेपाल सरकारको नीति अनुसार सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणलाई बैंक मार्फत वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाउन आवश्यक पहल गरिने छ,
- विपत पूर्वको पूर्व तयारी, विपदको समयमा राहत तथा पुनरस्थापना कार्यमा सहयोग गर्न स्थानिय विपद जोखिम व्यवस्थापन योजना बनाई कार्यान्वयन गरिने छ । नगर पालिकामा विपद् व्यवस्थापन कोष खडा गरि रकम जम्मा गर्ने व्यवस्था गरिने छ ।
- सामाजिक संस्थाहरुको संस्थागत विकाश र क्षमता अभिवृद्धिका लागि सहयोग गरिने छ ।

८. शहरी सुबिधा ब्यवस्थापन तथा गरिबी न्यूनिकरण :

- सम्भावित भूकम्पीय जोखिमबाट हुन सक्ने क्षतिलाई न्यूनिकरण गर्न तथा घर नक्सापास कार्यलाई व्यवस्थित र नियमित बनाउन यस नगरपरिषदबाट भवन निर्माण मापदण्ड स्वीकृत गरी मिति :२०७२/१०/०१ बाट कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- कुनै योजना र दृष्टिकोण विना नै जथाभावी जग्गा प्लटिङ गरी बेच्ने कार्य भईरहेकोले नगरपालिका क्षेत्र भित्र नगरपालिकाको स्वीकृती बेगर कुनै पनि तरिकाले जग्गा प्लटिङ गर्ने तथा बेच बिखन गर्न पाईने छैन । नगरपालिकाको स्वीकृती बेगर मापदण्ड विपरित जथाभावी प्लटिङ गरी निर्माण गरिएका सडकहरुमा नगरपालिकाबाट पूर्वाधार बिकासमा लगानी नगर्ने नीति लिईने छ ।
- सम्भावित आगलागीका घटनाहरु नियन्त्रणका लागि बारुण यन्त्र (दमकल) खरिद गर्नको लागि संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयमा प्रस्ताव पठाईनेछ ।
- बस्ती विकास हुने क्षेत्रमा बाटो, ढल र पानीको सुबिधा बृद्धि गर्न श्रोत परिचालन गरिने छ ।

- फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि यसै आर्थिक वर्षमा लेटाङभोगटेनी नगरपालिका ७, कमलपुरमा ल्याण्डफिल साईट निर्माण तथा व्यवस्थापन कार्य थालनी गरिनेछ । स्थानीयबासीलाई फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि आवश्यक जनचेतनाको विकासको लागि अभियान संचालन गरिनेछ । **“फोहोर गर्नु अधिकारको कुरा होईन, दण्डनीय अपराध हो”** भन्ने कुरालाई समाजमा स्थापित गरी आफुले उत्पादन गरेको फोहोर आफैले व्यवस्थापन गर्ने परिपाटीको शुरुवात गरिनेछ । नगरपालिकाको तर्फबाट व्यवस्थापन गर्नुपर्ने फोहोरमैला ल्याण्डफिल साईट सम्म ढुवानी गरी व्यवस्थापन गर्ने कार्यको थालनी तत्काल गरिनेछ ।
- नगरपालिकाका हरेक योजना तथा कार्यक्रमलाई गरिबी न्यूनिकरणमुखी बनाई संचालन गरिनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रमा रहेका सरकारी, सार्वजनिक, ऐलानी, पर्ति जग्गाहरुको अभिलेख राखी अतिक्रमण नहुने गरी संरक्षणको व्यवस्था गर्ने कार्यको शुरुवात गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्रमा अव्यवस्थित रुपमा लाग्दै आएका साप्ताहिक हटियाहरुको यसै आ.व. भित्र स्थायी समाधान गरिनेछ । लेटाङ बजारमा हप्तामा दुई पटक हटिया लाग्ने व्यवस्था गरिनेछ भन्ने पशु हटियाकाको लागि उचित प्रबन्ध गरी पशु हटिया लगाउने कार्य यसै आ.व. मा थालनी गरिनेछ ।
- छाडा चौपायाको व्यवस्थापनको लागि प्रभावकारी कदम चालिनेछ ।

९. सूचना तथा सञ्चार तर्फ :

- यस नगरपालिका क्षेत्रमा हालसम्म कुनैपनि एफ.एम. रेडियो स्थापना नभएको कुरा यहाँहरुलाई विदितै छ । जसको अभावमा स्थानीय स्तरमा सूचना प्रवाहमा समस्या सिर्जना भएको महशुस भएको छ । यसको अभावलाई पुर्ति गर्न यस क्षेत्रमा संचालनमा रहेका सहकारी संस्था तथा अन्य संघ संस्थाहरु संगको सहकार्यमा एउटा एफ.एम. रेडियो स्थापना गरी संचालन गर्ने प्रस्ताव अगाडि बढाईनेछ । सो पश्चात नगरपालिका लगायत विभिन्न संघ, संस्थाहरुले नगरबासीहरुलाई प्रवाह गर्ने सूचना प्रवाह गर्न सहज हुने र जनताको सूचना पाउने हकको पनि सुनिश्चितता हुन विश्वास लिएको छ ।
- नगरपालिकामा सूचना केन्द्रको स्थापना गरी संचालन गरिनेछ । जसले गर्दा नगरपालिका संग सम्बन्धित सम्पूर्ण सूचनाहरु एउटै स्थानबाट पाउन व्यवस्था हुनेछ ।
- नगरपालिकाको सबै क्षेत्रमा संचार सेवा सहज र भरपर्दो बनाउन नेपाल टेलिकम, एनसेल जस्ता निकायहरु लाई अनुरोध गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको कार्य सम्पादन र गतिबिधिलाई जनस्तरमा विश्वसनीय र पारदर्शी बनाउन सामाजिक परिक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परिक्षण जस्ता कार्यलाई अभि प्रभावकारी रुपमा निरन्तरता दिइने छ ।
- नगरपालिका सम्बन्धित प्रारम्भीक सूचना तथा जानकारीहरु अद्यावधिक रुपमा उपलब्ध गराउन नगरपालिकाको वेभसाईट संचालनमा ल्याईएको छ । जसको ठेगाना www.letangbhogatenimun.gov.np रहेको छ । नगरपालिकाको पार्श्वचित्र अद्यावधिक गरी यसै नगरपरिषदबाट स्वीकृत गरिएको छ ।

१०. साभेदार निकायहरूसँग सहकार्य :

- नगरपालिकाको विकास, सहरी सौन्दर्य अभिवृद्धि, सडक बत्ति व्यवस्थापन जस्ता कार्यमा स्थानीय लेटाड व्यापार प्रबन्ध समिति तथा त्यस्तै अन्य निकायहरू संगको साभेदारीलाई प्राथमिकता दिईनेछ । यस कार्यमा उपरोक्त निकायहरूको सहयोग र साभेदारीको अपेक्षा लिएको छु ।
- स्थानीय स्तरमा साभेदारीका क्षेत्रहरू पहिचान गरी नगरपालिकालाई सिफारीस गर्न स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली बमोजिमको सार्वजनिक निजी साभेदारी प्रबर्द्धन समिति गठन गरी क्रियाशिल बनाईनेछ ।

११. स्वास्थ्य सम्बन्धी :

- यस नगरपालिकाको वडा नं. २ र ७ मा रहेका प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रहरूको राम्रो व्यवस्थापन गर्ने कार्यलाई प्राथमिकताका साथ अघि बढाईनेछ । उक्त संस्थाहरूको भौतिक संरचना निर्माण र मर्मतको लागि बजेट व्यवस्था गरको गरिएकोछ । जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयलाई उक्त स्वास्थ्य संस्थामा अझै बढी लगानी गर्नको लागि अनुरोध गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य सेवा विभाग, पुनर्जागरण महाशाखाको सहयोगमा वडा नं. १, रामपुरमा यसै आ.व. मा शहरी स्वास्थ्य केन्द्रको स्थापना गरी संचालन गरिनेछ । आगामी वर्षहरूमा पनि अन्य वडाहरूमा यसै शहरी स्वास्थ्य केन्द्रको स्थापना र संचालन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- नगरस्तरिय खानेपानी तथा स्वच्छता समन्वय समिति गठन भई सकेको छ । यसलाई खुला दिशा मुक्त घोषणा पछि पूर्ण सरसफाईका क्रियाकलापहरूमा क्रियाशिल गराईनेछ ।
- लेटाड प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रलाई २५ शैयाको अस्पतालको रूपमा विकास गर्न र वडा नं. २ मा रहेको स्वास्थ्य चौकीलाई स्तरोन्नती गर्न सम्बन्धीत निकायमा पहल गरिनेछ ।

१२. कर प्रशासन तर्फ :

- नगर विकासको दिगो र भरपर्दो श्रोत भनेको नै नगरपालिकाले आफुले संकलन गरेको श्रोत नै हो । आन्तरिक आयको दृष्टिकोणले सबल भएमा मात्र नगरको द्रुत विकास हुन सक्छ । त्यसैले नगरपालिकालाई आन्तरिक आयमा कमशः सबल बनाउदै लैजानको लागि आन्तरिक आय बृद्धि गर्न करका दर र दायराहरूलाई फराकीलो बनाउदै लगिनेछ ।
- कर प्रशासन लाई छिटो, छरितो, पारदर्शि बनाउन कर शाखामा कार्यरत कर्मचारीलाई क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरू संचालन गरिने छ ।
- नगर स्तरीय राजस्व परामर्श समितिबाट प्राप्त सुझावहरूको आधारमा कर प्रणालीलाई बैज्ञानिक र व्यवस्थित बनाईनेछ ।
- यस नगरपालिका क्षेत्रमा एकिकृत सम्पत्ती करको थालनी गरि सकिएको छ । यसलाई समयानुकुल परिमार्जन गर्दै लगिनेछ ।
- करका दरहरू सबै सर्वसाधारणले स्पष्ट देख्न सक्ने गरी कर शाखामा तत्काल राखिनेछ ।

१३. कार्यालयको आन्तरिक व्यवस्थापन तर्फ :

- संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले निर्धारण गरेको दरबन्दी तालिका र संख्याको सिमाको अधिनमा रही यसै नगरपरिषदबाट संगठन दरबन्दी तथा कर्मचारी दरबन्दी स्वीकृत गरी कार्यविवरण सहित लागु गरिनेछ । नगर स्तरीय पदपूर्ति समितिलाई पूर्णता दिई आवश्यक पदहरूको लागि यसै आ.व.मा पदपूर्तिको प्रकृया थालनी गरिनेछ ।

- संघिय मामीला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालयका श्रीमान सचिवज्यू र यस नगरपालिकाका कार्यकारी अधिकृत श्री युवराज आचार्य बिच भएको कार्य सम्पादन सम्झौतामा उल्लेखित सर्त पुरा गर्न सहयोग हुने योजना तथा कार्यक्रम संचालन गर्न प्राथमिकता दिईनेछ ।
- नगरपालिकाको सेवा प्रवाह प्रक्रियालाई छिटो, छरितो र पारदर्शि बनाउदै लगिनेछ । सम्मानजनक व्यवहार सहित सेवा प्राप्त गर्नु सेवाग्राहीको अधिकार हो भन्ने मान्यतालाई स्थापित गर्न कर्मचारीहरूलाई निरन्तर प्रशिक्षित गर्दै लगिनेछ ।
- कर्मचारीहरूको क्षमता र दक्षता अभिवृद्धिको लागि तालिम र अध्ययन अवलोकन भ्रमणको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- नगरपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवाहरूका सम्बन्धमा सेवाग्राहीको सन्तुष्टि मापन गर्न **Citizen Report Card** को माध्यमबाट प्राप्त सुझावका आधारमा सेवा प्रवाह प्रणालीमा आवश्यक सुधार गरिनेछ ।
- कामप्रति इमान्दार कर्मचारीलाई प्रोत्साहन र सेवाप्रति लापरवाही गर्ने कर्मचारीलाई कानून बमोजिम दण्डित गर्ने व्यवस्थालाई कडाइका साथ अवलम्बन गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको न्यूनतम शर्त तथा कार्यसम्पादन मापन (MCPM) का अधिकतम सूचक पुरा गर्न सदा प्रयत्नशिल छौं । यसका लागि नगरपालिकाका सबै क्रियाकलापलाई एकत्रित गरिनेछ ।

१४.बिबिध :

- नगरपालिका गठन भई सके पछिको सम्पूर्ण आम्दानी खर्चमा बेरुजुको मात्रा सधैं शुन्य कायम गरिनेछ ।
- नगरपालिका बाट संचालन गरिने आयोजना तथा कार्यक्रम अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण गर्न स्थानिय निकाय अनुदान संचालन तथा ब्यवस्थापन कार्यबीधि, २०६९ बमोजिम गठन योजना अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिलाई क्रियासिशल बनाई योजनाको गुणस्तर कायम गरिने छ ।
- जीवनका अभिन्न आयामहरू कला, साहित्य, संगीत र खेलकुद लगायत क्षेत्रको विकास गरि समुन्नत समाज निर्माण गर्न कार्यक्रम तर्जुमा गरि लागु गरिनेछ ।
- नगर विकास समिति संगको सहकार्य र समन्वयमा नगरपालिकाको सर्वाङ्गीण विकासमा सहयोग हुने थप स्रोत पहिचान गरि परिचालन गरिनेछ ।
- अनुभव आदान प्रदान र नगरको द्रुततर विकासको निमित्त देश विदेशका विभिन्न नगरपालिकाहरू संग भगिनी सम्बन्ध कायम गर्ने कार्यलाई अगाडि बढाईनेछ ।

आदरणीय महानुभावहरू,

अब म आ.व.०७२/०७३ को बजेटको संसोधित अनुमान र आ.व. ०७३/७४ को लागि अनुमानित बजेट प्रस्तुत गर्न चाहन्छु । चालु आ.व.०७२/०७३ को लागि आम्दानी तर्फ रु.५,३६,०२,५७०/- रहने अनुमान गरेको छु, जसमध्ये संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रलयबाट प्राप्त हुने निशर्त तथा सशर्त अनुदान (चालु र पूँजिगत) रु.४,४९,७३,०००/-, राजस्व बाँडफाँड बापत प्राप्त हुने रु.४०,००,०००/-, स्थानीय शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रमको लागि रु.३०,८२,०००/-, शहरी स्वास्थ्य केन्द्र संचालन अनुदान रु.३,५०,०००/- र आन्तरिक श्रोत रु.९९,९७,५७०/- प्राप्त हुनेछ । उक्त रकमबाट पूँजिगत तर्फ रु.४,२५,७३,०००/- (८९.८२ प्रतिशत) सम्पूरक कोष समेत र रु.९,९०,२९,५७०/- (९७.५८ प्रतिशत) चालु खर्च हुने संसोधित अनुमान गरेको

छु । आ.व. ०७३/७४ मा आम्दानी तर्फ कूल रु. ४,६६,३०,२६४।०० अनुमान गरिएको छ, जसमध्ये आन्तारिक आम्दानीबाट राजस्व बाँडफाँड समेतबाट रु.१,०७,३०,२६४।- (चालु र पूँजिगत)संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयबाट प्राप्त हुने निशर्त तथा सशर्त अनुदान (चालु र पूँजिगत) रु.३,३६,००,०००।-, स्थानीय शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रमको लागि रु. १९,००,०००।-, र शहरी स्वास्थ्य कार्यक्रम संचालनको लागि रु.४,००,०००।- प्राप्त हुने अनुमान छ । उक्त आम्दानीलाई पूँजिगत तर्फ रु.३,४७,२०,०००।- (७५.४५ प्रतिशत) समपुरक कोष समेत र चालु तर्फ रु. १,१९,१०,२६४।- (२४.५५ प्रतिशत) हुने गरी बाँडफाँड गरेको छु । उल्लेखित बजेट बमोजिम संचालन हुने योजना तथा कार्यक्रमहरु यसै साथ संलग्न राखी यहाँहरुको जानकारीको लागि पेश गरेको छु ।

अन्तमा आ.व.०७३/७४ को नगर विकास योजना तर्जुमाको प्रक्रियामा आफ्नो सक्रिय सहभागिता जनाउनु हुने राजनैतिक दलका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरु, लक्षित वर्गका विभिन्न समन्वय समितिका पदाधिकारीहरु, राजस्व परामर्श समितिका पदाधिकारीहरु, वडा नागरिक मञ्चका पदाधिकारीहरु, पूर्व जनप्रतिनिधिहरु, समाजसेवी तथा बुद्धिजीवीहरु, पत्रकार महानुभावहरु तथा सबै मिडियाका पत्रकारहरु, जेष्ठ नागरिकहरु, बाल क्लवका पदाधिकारीहरु, नगरपालिकाका कर्मचारीहरु लगायत सम्पूर्ण महानुभावहरुलाई हृदय देखिनै धन्यवाद दिन चाहान्छु । साथै पारित योजना तथा कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयनका क्रमहरु सम्पूर्ण नगरवासीको सहभागिता, सुभाब, सल्लाहको अपेक्षा पनि गरेको छु ।

युवराज आचार्य
प्रमुख एवं कार्यकारी अधिकृत
लेटाडभोगटेनी नगरपालिका, मोरङ

धन्यवाद !